

1. **บทคัดย่องานวิจัยเรื่อง** การพัฒนาสุขภาพของพนักงานในสถานประกอบการโดยการมีส่วนร่วมของพนักงาน และการสนับสนุนของเจ้าของสถานประกอบการ
2. **ชื่อ - สกุล** นางอัญชลินทร์ ปานศิริ
3. **หน่วยงาน** กลุ่มอนามัยวัยทำงาน

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามและประเมินผล การพัฒนาสุขภาพของพนักงานในสถานประกอบการตามโครงการพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพพนักงานในสถานประกอบการตามแนวทางหนังสือ 10 แพคเกจ ที่กรมอนามัยจัดทำขึ้น โดยสถานประกอบการที่เป็นกลุ่มเป้าหมายอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศ 5 ภาค จำนวนรวม 33 แห่ง และมีพนักงานที่เป็นตัวอย่างในการศึกษารวม 525 คน การศึกษาได้ใช้วิธีการแบบผสม คือ การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณเป็นการใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเก็บข้อมูลจากตัวอย่างด้วยวิธีการให้ตอบทาง Google form ด้วยความสนับสนุนช่วยเหลือจากกลุ่มแกนนำสุขภาพในสถานประกอบการนั้น ข้อมูลที่ได้รับนำมาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยค่าความถี่ร้อยละและการหาค่าสหสัมพันธ์ และการทดสอบความแตกต่างด้วย t-test ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพเก็บข้อมูล จากเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการของศูนย์อนามัย 6 แห่ง ด้วยการตอบแบบสำรวจ และการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้บริหารสถานประกอบการ แกนนำสุขภาพ และพนักงานประจำสถานประกอบการ โดยวิธีการสัมภาษณ์ลึกทางโทรศัพท์ จำนวน 27 คน ข้อมูลที่ได้รับนำมาวิเคราะห์เนื้อหาด้วยการจัดหมวดหมู่ของประเด็นต่างๆ และการอธิบายความหมายความสัมพันธ์ของมิติต่างๆ

ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดและกระบวนการพัฒนาพนักงานสถานประกอบการ เริ่มจากการประชุม/ฝึกอบรมแกนนำพัฒนาสุขภาพของสถานประกอบการ ตามหลักสูตรของหนังสือเรียนรู้ 10 แพคเกจ เพื่อให้แกนนำสุขภาพของแต่ละสถานประกอบการไปทำแผนการพัฒนาสุขภาพพนักงาน ด้วยการติดต่อและได้รับการสนับสนุนอย่างใกล้ชิดของเจ้าหน้าที่ศูนย์อนามัย เช่น การติดต่อทาง LINE โทรศัพท์ และการเยี่ยมเยือนของเจ้าหน้าที่ถึงสถานประกอบการ ในการทำกิจกรรมการพัฒนาของแกนนำสุขภาพดำเนินงานในลักษณะต่อยอดจากกิจกรรมการพัฒนาสุขภาพที่เคยทำอยู่ เช่น การออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ การยืดเหยียดกล้ามเนื้อขณะทำงาน และการจัดทำโรงอาหารเพื่อสุขภาพ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวนี้ทำด้วยขอบเขตจำกัด อันเนื่องจากสถานการณ์ระบาดของโรคโควิด-19 ผลการดำเนินงานจึงยังไม่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเสี่ยงและภาวะสุขภาพของพนักงานอย่างชัดเจน กล่าวคือพนักงานส่วนใหญ่ยังมีพฤติกรรมเสี่ยงเรื่องการกินอาหารเพื่อสุขภาพ การออกกำลังกาย ความเครียด การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการดูแลรักษาฟัน รวมทั้งท่าทางในการทำงานที่อยู่ในท่าเดิมที่เสี่ยงต่อสุขภาพเป็นเวลานาน และมีภาวะสุขภาพเรื่องความอ้วนที่เสี่ยงต่อสุขภาพ นอกจากนี้ ยังพบว่าพนักงานหญิงมีความเสี่ยงมากกว่าพนักงานชายเกือบทุกเรื่องทีกล่าวมา ยกเว้นเรื่องการสูบบุหรี่และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่พนักงานชายมีความเสี่ยงต่อสุขภาพมากกว่าพนักงานหญิง ซึ่งพนักงานเหล่านี้มีข้อจำกัดด้านการศึกษา และฐานะเศรษฐกิจค่อนข้างมาก ดังนั้นจึงเป็นความจำเป็นที่กรมอนามัยควรปรับแนวคิดและกระบวนการพัฒนาให้สอดคล้องกับปัญหาและข้อจำกัดของพนักงานในสถานประกอบการต่อไป

คำสำคัญ พนักงาน, สถานประกอบการ, การมีส่วนร่วม, เจ้าของสถานประกอบการ

Abstract

Improving the employee's health in the company by employee involvement and the business owner's supportive.

The objective of this research is to evaluate factory officers' health development situation under the health promotion program, factory with 10 packages learning book, which was performed by Department of health, Ministry of Public Health. The mix design research methods were used, including both quantitative research and qualitative research. In quantitative research, 525 officers from 33 factories were selected as samples. These officers answered the questionnaires through Google form platform, under the supports of health leader officers. The data were analyzed by frequency, percentage, commutation and T-test. In qualitative research, 27 people of administrative, health leaders and factory officers were selected as key informants. These people were in depth interviewed by researcher and the data were analyzed by content analysis methods.

The research show that, 392 health leaders from 184 factories were trained by 1 to 3 days workshops, in which each health center had set up. These health leaders were expected to construct the action plans for developing health behaviors and health status of their own factory's officers. The health personnel from the health center supported them with ideas, information and media instruments in these activities. They contacted with the health leaders directly via line, Face book and telephone. Unfortunately, due to the crisis of Covid-19 pandemic, limitation of knowledge, experience and self confidence of these health leaders, health activities were not enough implemented. Almost all of health activities were the extended activities that have already been performed, including exercises, sports, and body movements to prevent office syndromes. Therefore, with condition and limitation of health activities, factory officers could not improve their health sufficiently. They still have high-risk health behaviors such as unhealthy food consumption, lacking of exercise and high stress, as well as smoking and alcohol drinking problems. The data show that female officers have greater health behavior risk problems than male officers, excluding smoking and alcohol drinking ones, in which male officers had more problems with.

Therefore, the Health Department would rather revise 10 packages learning book to be more efficiently. Concept examples and health improvement in factory models should be compounded in the way that they are easier to be read and learned by factory officers as the real hand books.

คำสำคัญ employee, establishment, participation, entrepreneur